VDU Pasaulio lietuvių universiteto simpoziume – apie laisvę ir jos formas

2022 m. spalio 27–29 dienomis Vytauto Didžiojo universitete rengiamas VDU Pasaulio lietuvių universiteto simpoziumas. Renginio tikslas – minint Lietuvos universiteto šimtmetį ir atsižvelgiant į pastarųjų metų aktualijas, atverti erdvę laisvę ir jos formas įprasminančioms diskusijoms.

Pasak istoriko prof. Egidijaus Aleksandravičiaus, „VDU Pasaulio lietuvių universiteto simpoziumas turi būti tas laikas ir ta vieta, kurioje negali būti užmirštama, kas darosi su minties ir viešos raiškos laisve, kuri bent kelis šimtmečius buvo apsaugota akademinės autonomijos ir nepriklausomo mokslinio tyrinėjimo teise. Laisvės, teisės, tikėjimo ir moralybės iššūkiai šiandien tampa svarbiausiomis temomis, kurios dėl savo sudėtingumo neįsileidžiamos į *Twitterio* lygio kalbėjimą. Tad gal Pasaulio lietuvių universiteto bendruomenė dar gali būti paskutiniai apkasai, kuriuose renkasi tie, kuriems tai rūpi.“

Pirmąją simpoziumo dieną pradėjus diskusiją apie laisvę ir jos formas bei išklausius Albertos universiteto (Kanada) etnografo dr. Andriy Nahachewsky specialaus pranešimo apie ukrainiečių diasporų patirtis, kitų renginio dienų metu Lietuvos ir pasaulio lietuvių mokslo, meno ir kūrybos bendruomenė aptars Lietuvos universiteto tradicijos reikšmę mūsų šaliai ir lietuvių išeivijai; taip pat diskutuos kaip studijas, mokslą, meną ir kūrybą palietė globalūs pastarųjų metų įvykiai ir kaip į tai reaguoja Lietuva bei pasaulis.

Kas neša liepsną, kai aplink tamsu? Lietuvos universiteto tradicija Lietuvoje ir išeivijoje

Sesijoje, dedikuotoje Lietuvos universiteto 100-mečiui, bus svarstoma, kaip Lietuvos universiteto tradicija buvo palaikoma išeivijoje. Buvę Lietuvos universiteto studentai ir profesūra pasklido laisvajame pasaulyje (Europoje, JAV ir kitose šalyse) ir toliau tęsė akademinę tradiciją lietuvių bendruomenėse, tad Lietuvos nepriklausomybės priešaušryje Lietuvos universiteto idėja lyg žiežirba įsiplieskė atgimstančioje visuomenėje.

Diskusijoje bus gilinamasi, kaip išeivijos akademikai suvieniję iniciatyvas su Lietuvoje likusiaisiais kūrė universitetą, apjungdami vizijas, vertybes, istorinę atmintį bei patirtis, saugotas ir puoselėtas laisvajame pasaulyje bei okupuotoje Lietuvoje. Taip pat bus keliami klausimai: kokiomis formomis Lietuvos universiteto tradicija buvo sugrąžinta į Lietuvą; kas buvo tie žmonės, įnešę tokį svarbų indelį; kaip laisvė ir tikėjimas Lietuva tapo kertinėmis Lietuvos universitetą, „egzilio universitetą“ ir atkurtąjį VDU jungiančiomis grandimis; kaip jų idėjos sąveikavo anuomet, atsikuriančiame Vytauto Didžiojo universitete ir koks šių idėjų likimas šiandien?

Atsakymų į šiuos klausimus sesijoje ieškos sociologė dr. Daiva Kristina Kuzmickaitė (Lietuva), istorikė dr. Ilona Strumickienė (Lietuva), filosofas, žurnalistas dr. Mykolas Drunga (Lietuva), Lietuvos universitete dirbusio Alfred Senn anūkė Ann Senn (JAV) bei istorikė dr. Indrė Čuplinkas (Kanada).

Švietimo realybė virtualizacijos akivaizdoje

Simpoziumo sesijoje, skirtoje virtualizacijos atneštiems iššūkiams švietime aptarti, bus svarstoma, ar išsaugodami budrumą įstengsime nepamiršti, kokie pavojai glūdi nuotolinėse studijose? Ar gebėsime neprarasti ryšio su fizine realybe, apsisaugoti nuo virtualaus sklandumo genamo smalsumo ar virtualios kontrolės pagundų? Ar sukūrus virtualius universitetų, mokyklų dvynius mūsų gyvenimas taps saugesnis, švaresnis, artimesnis? Ar jis taps žmoniškesnis, ar mažiau žmoniškas?

Nuotolinis darbas ar studijos tarp vienos vietos, kurioje esama fiziškai, ir kitos, kuri šią veiklą fiziškai palaiko, jau tapo gerai žinoma tiek darbuotojų, tiek studentų ir moksleivių, tiek ir pabėgėlių bei diasporos bendruomenių patirtis. Moksleiviai ir studentai gali studijuoti mokslo įstaigose net ir siautėjančios pandemijos ar karo sąlygomis. Dėl fizinio artumo galimybės nebuvimo, kai kurios diasporų bendruomenės ne tik priverstos aplinkybių persikėlė į virtualias erdves, bet atrado akstiną burti naujas tik virtualias bendruomenes ar net suintensyvino savo fizinių atstumų ribojamą veiklą. Ką gero ir ką blogo visa tai mums atneša?

Šias idėjas gvildens filosofas prof. Gediminas Karoblis (Lietuva / Norvegija),

istorikas ir pedagogas Domas Boguševičius (Lietuva), informatikė Indrė Grigaravičiūtė (Lietuva / Norvegija) ir edukologė dr. Jolita Buzaitytė-Kašalynienė (Lietuva).

Klestėjimas nenuspėjamumo sąlygomis

Paskutinėje simpoziumo dalyje bus svarstoma, ar didėjantis nenuspėjamumas šiandieniame pasaulyje trukdo klestėti? Ar tampame atsparesniais, ar trapesniais? Kaip visuomeniniai sukrėtimai ir permainos veikia mokslą ir kūrybą? Kaip / ar mokslas ir kūryba padeda adaptuotis, klestėti? Kokie nauji įpročiai ir asociacijos formuojasi (po)pandeminiame pasaulyje, gyvenant nuolatinės karo grėsmės sąlygomis?

Šiose diskusijose dalyvaus politologas dr. Darius Udrys (JAV), filosofas prof. Saulius Geniušas (Kinija), futurologė Kristina Dryža (Lietuva / Australija).

Pasak simpoziumo organizacinės grupės nario dr. Dariaus Udrio, į simpoziumą „mes renkamės tam, kad moksliškai ir kūrybiškai gvildentume mums ir mūsų tautai aktualias problemas ir iššūkius – būtent kaip Lietuvos mokslininkai ir kūrybininkai. Negalime laukti, kad idėjas ir sprendimus už mus generuotų bei juos pritaikytų kiti. Kas moksliškai ir kūrybiškai mąstys apie Lietuvą, jos ateitį ir jos

vaidmenį pasaulyje jei ne mes patys, lietuviai? Tokia šio renginio vertė. O kiekvieno mokslinio sprendimo pradžia yra kūryba ir idėjos greičiausiai gimsta bei vystosi tada, kai jų atsiradimui ir išdirbimui sukuriame palankias sąlygas bei palaikymą. Toks ir yra mūsų simpoziumo tikslas – moksliškai ir kūrybiškai mąstanti Lietuva“.

Daugiau informacijos: https://pasauliolietuviai.lt/simpoziumas-2022/

VDU Pasaulio lietuvių universiteto nuotraukos.

Simpoziumo rėmėjai:
LR Užsienio reikalų ministerija
LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija
Lietuvių fondas
Vytauto Didžiojo universitetas

www.pasauliolietuvis.lt